

AZ ÓKORTUDOMÁNYI TÁRSASÁG 56. ALKALOMMAL MEGRENDEZETT ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATINVERSENYÉNEK ELSŐ FORDULÓJA

A maiores kategória tétele

(2020. február 7. 10:00–13:00)

Nagy Sándor levele III. Dareiosz perzsa nagykirályhoz

Az egyik leghíresebb római mozaikon is megörökített isszoszi csatában (Kr. e. 333) III. Dareiosz megsemmisítő vereséget szenvedett a hódító makedón hadaktól. Ám nemsokára, hatalmas hátországa erejében bizakodva, pökhendi hangú levélben szólította föl Sándort, hogy seregével együtt vonuljon haza. Az ifjú makedón uralkodót különösen azon diplomáciai modortalanság háborította föl, hogy míg levelében Dareiosz önmagát királynak nevezte, Sándor neve mellé a királyi címet már nem íratta oda. A csípős hangú választ alább olvashatjuk.

Rex Alexander Dareo salutem dicit. Dareus,¹cuius nomen sumpsisti², Graecos, qui oram Hellesponti tenent,³ coloniasque Graecorum Ionias⁴ omni clade vastavit, cum magno deinde exercitu mare traiecit,⁵ Macedoniae et Graeciae bellum intulit. Rursus Xerxes cum⁶ immanium barbarorum copiis⁷ venit; qui, navali proelio victus, Mardonium⁸ tamen reliquit in Graecia, ut popularetur urbes, agros ureret. Philippum vero parentem meum quis ignorat ab iis interfectum esse, quos ingentis pecuniae spe⁹ sollicitaverant vestri¹⁰? Impia enim bella suscipitis, et, cum habeatis arma,¹¹ tu proxime¹² talentis mille,¹³ tanti exercitus rex, percussorem in me emere voluisti. Repello igitur bellum, non infero. Di quoque pro meliore causa¹⁴ stant: magnam partem Asiae in dicionem redegi¹⁵ meam, te ipsum acie¹⁶ vici. De cetero¹⁷ cum mihi scribes, memento¹⁸ te non solum regi, sed etiam tuo regi scribere.

¹ Ti. I. Dareiosz (Kr. e. 522–486)

² *sumo* 3 itt: fölvesz

³ *teneo* 2 itt: lakik valahol, benépesít

⁴ *Ionius* 3: a colonias jelzője!

⁵ *traicio* 3+acc.: átkel

⁶ *cum*: praepositio!

⁷ *copia -ae f.* itt: hadsereg

⁸ Mardoniosz: Xerxész hadjárata és hazatérése után a Hellászban hátrahagyott perzsa hadak fővezére

⁹ *ingentis pecuniae spe*: egybetartozik!

¹⁰ *vestri*: ti. a ti embereitek, ügynökeitek

¹¹ *cum habeatis arma*: megengedői mellékmondat, a cum jelentése tehát: habár, jóllehet

¹² *proxime* itt: legutóbb, nemrég

¹³ *talentis mille*: abl. pretii, tehát „ezer talentumért”

¹⁴ *causa -ae f.* itt: ügy

¹⁵ *redigo* 3!

¹⁶ *acie* itt: nyílt ütközetben

¹⁷ *de cetero*: egyébként, egyébiránt

¹⁸ *memini*!